

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Svk/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200244
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Šabová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:5021200244.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: 1/ Slovenský rybársky zväz - Mestská organizácia Košice, so sídlom Vodná č. 1, 040 01 Košice - Staré mesto, IČO: 30 686 032, 2/ E. B., O.. XX.XX.XXXX, V. R. Č.. X, XXX XX M., 3/ E. G., O.. XX.XX.XXXX, V. M. Č.. XXXX/X, XXX XX M., všetci zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., so sídlom Thurzova č. 3367/6A, 040 01 Košice - Staré Mesto, proti žalovanému: Slovenský rybársky zväz, so sídlom Andreja Kmeťa č. 20, 010 55 Žilina, IČO: 00 178 209, v konaní o preskúmanie uznesenia žalovaného č. 12/2021 zo dňa 25.03.2021, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcov 1) až 3) proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31S/99/2021 zo dňa 6. decembra 2022 . takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Priebeh konania pred správnym súdom

1. Rada žalovaného uznesením č. 12/2021 zo dňa 25.3.2021 uložila žalobcovi 1) povinnosť vydať do 29. marca 2021 členské známky tým členom MsO SRZ Košice, ktorí uhradili členský príspevok na rok 2021, v súlade so Smernicou o platení zápisného, členských príspevkov a o vydávaní povolení na rybolov na rok 2021 (bod 1 uznesenia) a žalobcom 2) a 3) zaslať do 29.3.2021 do 16:00 na F.F. písomnú správu o splnení úlohy uloženej v bode 1 (bod 2 uznesenia). Zoznam týchto členov bol uvedený v zozname, ktorý bol prílohou uznesenia.

2. Žalobcovia 1) až 3) sa správnou žalobou domáhali preskúmania v predchádzajúcom odseku uvedeného uznesenia s tým, že zdôraznili, že žalobca 1) je právnickou osobou so samostatnou právnou subjektivitou, do ktorej postavenia nemôže žalovaný zasahovať. Ďalej uviedli, že žalobcovia 2) a 3) sú fyzickými osobami, v postavení členov štatutárneho orgánu žalobcu 1), pričom sú členmi žalovaného, organizovaní v jeho organizačnej zložke. Tvrdili, že napadnuté uznesenie bolo vydané žalovaným z hľadiska jeho mocenského postavenia a smerovalo voči ich osobám, pričom Rada žalovaného nemá kompetenciu takéto rozhodnutie vydať. Žalobcovia mali za to, že ide o individuálny správny akt vydaný mimo administratívneho konania. Žalobcovi 1) sa ním pritom odňalo právo posúdiť splnenie podmienok pre vydanie povolení, resp. vydanie členských známk.

3. Žalovaný vo vyjadrení k podanej správnej žalobe, uviedol, že v napadnutej veci nekonal ako orgán verejnej správy, preto vo veci ani nevedol administratívny spis. Poukázal na to, že je združením zriadeným podľa zákona č. 83/1990 Zb. a napadnuté uznesenie má súkromnoprávnu povahu.

4. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 31S/99/2021 zo dňa 6.12.2022 správnu žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) v nadväznosti na ustanovenie § 7 písm. b) SSP.

5. Správny súd poukázal na ust. § 6 a § 7 SSP, s tým, že v ustanovení § 7 písm. b) SSP sú vymedzené správne akty, ktoré sú síce vydané orgánmi verejnej správy a týkajú sa alebo sa môžu týkať výkonu ich pôsobnosti v oblasti verejnej správy, ale absentuje u nich priamy dotyk na subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb. Ide najmä o rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal.

6. Súd ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrené v rozhodnutí sp. zn. 1Sžk/6/2018 zo dňa 27.06.2018 ohľadne postavenia Slovenského rybárskeho zväzu a jeho organizačných zložiek ako orgánov verejnej správy, pokiaľ ide o rozhodovanie o právach a povinnostiach individuálnych žiadateľov pri vydávaní povolení na rybolov. Uviedol, že judikatúra vo vzťahu k verejnoprávnemu prvku činnosti Slovenského rybárskeho zväzu precizovala jeho kompetenciu vo veciach disciplinárnych (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 KO/16/2019 zo dňa 25.11.2020).

7. Uzavrel, že v danom prípade sa medzi subjektom ukladajúcim povinnosť a adresátom tejto povinnosti nejedná o tzv. vertikálny administratívno-právny vzťah, v ktorom orgány verejnej správy vystupujú voči účastníkom administratívneho konania v štátno-mocenskom postavení, ale o rozhodnutie, ktorým Slovenský rybársky zväz upravuje svoje vnútorné pomery a pomery svojich členov. Preskúmané rozhodnutie má organizačnú povahu, pretože smeruje voči štatutárom organizačnej zložky, nie voči nim ako súkromným osobám. Účelom daného rozhodnutia je usmerniť postup vo vnútri štruktúry Slovenského rybárskeho zväzu a nemá charakter rozhodnutia o individuálnom práve fyzickej či právnickej osoby. Uvedený záver potvrdzuje aj znenie § 21 ods. 2 písm. b) Stanov, na ktoré odkázali žalobcovia a z ktorého vyplýva, že úlohou Rady ako ústredného orgánu Slovenského rybárskeho zväzu je riadiť činnosť zväzu, odborne, metodicky usmerňovať a koordinovať činnosť všetkých organizačných zložiek zväzu, informovať ich o zväzových úlohách a zabezpečovať ich plnenie, ako aj znenie písmena r) uvedeného ustanovenia, podľa ktorého je Rada oprávnená vydávať v súlade so Stanovami Slovenského rybárskeho zväzu vnútorné zväzové predpisy, najmä smernice, opatrenia, pokyny a informácie pre organizačné zložky a spolupracovať pri tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov.

8. Zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za rozhodovanie o subjektívnych právach fyzických a právnických osôb, ale za organizačno-riadiaci akt, ktorým sa upravujú vnútorné organizačné postupy Slovenského rybárskeho zväzu. Adresátom preskúmaného rozhodnutia boli žalobcovia v rade 2/ a 3/ nekonajúci ako účastníci administratívneho konania, ale ako osoby zaradené do štruktúr Slovenského rybárskeho zväzu, ktorá okolnosť vylučuje oprávnenie správneho súdu preskúmať dané rozhodnutie [§ 7 písm. b) SSP]. Pre vyvodenie uvedeného záveru nebolo relevantné, že uznesenie ukladalo povinnosť konkrétnym osobám, keďže takýto znak nevylučuje posúdenie rozhodnutia ako organizačného aktu. Skutočnosť, že Slovenský rybársky zväz disponuje niektorými kompetenciami správneho orgánu, nemá za následok oprávnenie správneho súdu preskúmať akékoľvek jeho rozhodnutie.

II. Kasačná sťažnosť žalobcov 1) až 3)

9. Žalobcovia 1) až 3) napadli rozhodnutie správneho súdu kasačnou sťažnosťou. Poukázali na § 2 ods. 2 písm. b), § 12 ods. 6 zákona o rybárstve a § 12 ods. 6 Stanov Slovenského rybárskeho zväzu (ďalej aj SRZ) podľa ktorého je žalovaný subjektom, na ktorý bol zákonom prenesený výkon rybárskeho práva a teda vystupuje vo vzťahu nadradenosti a podradenosti vo veciach práv, ktoré mu boli Ministerstvom životného prostredia pridelené. Postavenie žalovaného má duálny charakter a to na jednej strane súkromnoprávny vo vzťahu k svojim členom (do vnútra združenia) v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. Zákona o združovaní, avšak na strane druhej verejný (zákonom regulovaný) s odkazom na príslušné ustanovenia Zákona o rybárstve.

10. Zdôraznili, že samotné vydávanie povolení na rybolov je zverené v zmysle Stanov SRZ s odkazom na zákon o rybárstve práve organizačným zložkám žalovaného a teda žalobcovi 1), ktorý v týchto veciach koná vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Poukázali na to, že žalovaný uznesením, ktoré žiadajú súdom preskúmať prikázal žalobcom v 2.) a 3.) (ako štatutárnym orgánom žalobcu 1) nielen vydať členské známky (ktoré deklarujú členstvo v občianskom združení) ale aj vydať povolenia na rybolov. Učinil tak napriek tomu, že len a jedine žalobca v 1. rade je oprávnený na vydanie takýchto povolení za rešpektovania určitých postupov v zmysle rybárskeho poriadku.

11. Vo vzťahu k záverom správneho súdu vyjadrených v napadnutom uznesení uviedli, že správny súd sa pri posudzovaní procesných podmienok nedostatočne vysporiadal a nedostatočne posúdil vec z pohľadu verejnoprávného charakteru činnosti žalovaného, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Poukázali pritom na postavenie Rady SRZ ako orgánu žalovaného s tým, že tento orgán žalovaného nie je oprávnený vydávať individuálne správne akty, ktoré sú adresované len určitému okruhu subjektov, s cieľom zvýhodniť určitý, konkrétne vymedzený počet subjektov pred inými členmi združenia. Trvali na tom, že z obsahu uznesenia gramaticky aj logicky jednoznačne vyplýva, že ide o individuálny správny akt, keďže sa ním priamo ukladá povinnosť žalobcom v 2. a 3. rade ako fyzickým osobám niečo vykonať, pričom adresáti povinnosti nielenže nemali možnosť sa voči takto uloženej povinnosti brániť či akokoľvek argumentovať v príslušnom konaní, ale nemajú ani žiadnu možnosť sa

voči takto uloženej povinnosti odvolať. A teda povinnosť im uložená bola nezákonná, dokonca mimo ústavný rámec ukladania povinností občanom.

12. Žalobcovia ďalej poukázali na Uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu zo dňa 25.11.2020 sp. zn. 1KO/16/2019, v ktorom bol riešený spor medzi žalovaným a jeho členom, nakoľko sa domnieval, že sa nejedná o vec patriacu do správneho súdnictva. Súčasne poukázali aj na Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.7.2016, sp. zn. 8Sžo/36/2016, v ktorom Najvyšší súd SR zaujal právny názor, že porušenie disciplíny na úseku rybárstva je inštitucionálne zastrešené Slovenským rybárskym zväzom a bolo vyvodzované ako dôsledok porušenia predpisov verejného práva.

III. Posúdenie veci kasačným súdom

13. Žalobcovia učinili predmetom súdneho prieskumu uznesenie Rady žalovaného. Napadnuté uznesenie je adresované Mestskej organizácii Košice (žalobcovi 1), čo vyplýva z výslovného označenia adresáta v pravej hornej časti jeho písomného vyhotovenia. Vo vlastnom texte uznesenia sú potom uvedené mená žalobcov 2) a 3) s dovetkom, že povinnosť je im uložená ako „predsedovi MsO SRZ Košice“ a „tajomníkovi MsO SRZ Košice“, teda ako štatutárnym zástupcom MsO SRZ Košice. Z uvedeného je zrejmé, že uznesenie nesmeruje voči žalobcom 2) a 3) ako fyzickým osobám, resp. radovým členom žalovaného, ale ako k osobám, ktoré sú oprávnené konať za osobu, ktorej je uznesenie určené.

14. Z uvedeného vyplýva, že Rada žalovaného vydala uznesenie, ktoré bolo bez pochybností adresované žalovanému 1) ako organizačnej zložke žalovaného s tým, že žalobcovia 2) a 3) ako osoby oprávnené za túto organizačnú zložku konať, boli zaviazaní zabezpečiť vykonanie úlohy, ktorá bola v uznesení vyjadrená.

15. Z obsahu uznesenia žalovaného je bez pochybností zrejmé, že žalobca 1) bol zaviazaný vydať členské známky osobám, ktoré zaplatili členské príspevky. Súčasne uznesenie obsahuje odkaz na interný dokument žalovaného a to usmernenie, ktoré sa týka platenia členského. Jadrom tohto uznesenia je teda povinnosť organizačnej zložky žalovaného (žalobcu 1) vydať členské známky členom a aj s odkazom na interný dokument - usmernenie.

16. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi správneho súdu vyjadrenými v napadnutom uznesení sp. zn. 31S/99/2021 zo dňa 6.12.2022 s tým, že v podrobnostiach na neho odkazuje.

17. Súčasne považuje kasačný súd za podstatné zdôrazniť, že žalovaný je občianskym združením založeným podľa zákona č. 83/1990 Zb., ktoré v zmysle svojich stanov „zduružuje občanov, ktorých spája spoločný záujem na rozvoji a uplatňovaní rekreačného športového rybárstva, využívaní rybárskeho práva v súlade so zákonom o rybárstve, v oblasti ochrany prírody a životného prostredia na úseku rybárstva, starostlivosti o ekológiu vôd a okolitej prírody, zachovanie genofondu rýb ako i výživy obyvateľstva.“

18. Ide primárne o právnickú osobu, subjekt súkromného práva. Združenie svoju činnosť v zmysle prijatých stanov vykonáva prostredníctvom svojich organizačných zložiek, ich orgánov a svojich členov. Z uvedeného vyplýva, že žalobca 1) je organizačnou zložkou občianskeho združenia, ktorá má stanovami tohto združenia priznanú právnu subjektivitu.

19. Kasačný súd poukazuje na závery prijaté v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžk/6/2018 zo dňa 27.6.2019 v zmysle, ktorých „Slovenský rybársky zväz je v zmysle zákona o rybárstve užívateľom zverených rybárskych revírov, je oprávnený na základe povolenia rezortného ministerstva vykonávať rybárske právo vo vodných tokoch (§ 4 ods. 3 zákona o rybárstve) a vydávať povolenia na rybolov (§ 10 ods. 5 zákona o rybárstve). Členstvo fyzickej osoby vo zväze nie je podmienkou pre vydanie povolenia na rybolov v príslušnom revíri. Svoju činnosť vykonáva Slovenský rybársky zväz v súlade so zákonom o združovaní občanov, Stanovami a inými internými predpismi, ktoré upravujú vnútorné pomery združenia vrátane disciplinárneho konania voči svojim členom.“

20. V tomto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej uviedol, že „Slovenský rybársky zväz a jeho organizačné zložky nesporne vystupujú ako orgán verejnej správy pri vydávaní povolení na rybolov, pretože zákon o rybárstve výslovne zveril užívateľom rybárskych revírov, ktorým bol na základe zákona o rybárstve pridelený výkon rybárskeho práva v danom revíri, oprávnenie vydávať povolenia na rybolov a teda rozhodovať o právach a povinnostiach individuálnych žiadateľov v oblasti verejnej správy v takto vymedzenom rozsahu. Žiadne ďalšie rozhodovacie právomoci v oblasti verejnej správy zákon priamo na Slovenský rybársky zväz nepreniesol. O otázkach disciplinárnej zodpovednosti členov Slovenského rybárskeho zväzu rozhodujú disciplinárne orgány zväzu ako subjekty súkromného práva, pretože tieto otázky zákon o rybárstve ani žiaden iný zákon nereguluje a neprenáša na zväz žiadne rozhodovacie právomoci v oblasti verejnej správy. Rozhodovanie disciplinárnych orgánov o skutkoch, ktoré sú na základe Stanov a Disciplinárneho poriadku postihované ako porušenia zväzovej disciplíny

alebo porušenia členských povinností uložených vnútornými predpismi, je samosprávnou agendou občianskeho združenia a preto nemá povahu správneho trestania

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že preskúmaniu správnym súdom podliehajú rozhodnutia orgánov Slovenského rybárskeho zväzu len v tých oblastiach, v ktorých bolo zväzu zákonom zverené rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb v oblasti verejnej správy.“

21. Citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžk/6/2018 zo dňa 27.06.2018 bolo vydané v režime predchádzajúcej úpravy zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve, ktorý sa však v uvedených otázkach neodlišuje od aktuálnej úpravy zákona č. 216/2018 Z. z. o rybárstve.

22. S poukazom na vyššie uvedené závery vyslovené Najvyšším súdom Slovenskej republiky, nie každý akt vydaný žalovaným podlieha prieskumu v rámci správneho súdnictva.

23. Ako bolo uvedené vyššie, žalovaný je občianskym združením, ktoré si svojimi stanovami a inými internými normami, určil vnútorné pomery aj v otázke vzniku a trvania členstva, vrátane platenia členského. Rovnako bol interným predpisom určený aj spôsob ako sa zaplataenie členského navonok osvedčí. V tom zmysle, sú jeho jednotliví členovia povinní platiť členské a určitým potvrdením realizácie tejto povinnosti je vydanie členských známok, ktoré sa nalepia do preukazu. Ide o internými normami stanovený spôsob ako sa zaplataenie členského príspevku navonok deklaruje. Ak teda vznikla sporná situácia, keď niektorí členovia mali zaplatiť členské príspevky, ale nedostali členské známky, ide o vnútoro-organizačný problém, ktorý žalovaný riešil vydaním uznesenia smerujúcim voči svojej organizačnej zložke. Inými slovami, ak žalovaný riešil otázku vydania známok tým členom, ktorí si splnili svoju povinnosť zaplatiť členské, neuplatňoval výkon verejnej moci, ktorý mu bol zverený štátom a taktiež mocensky nevystupoval voči svojim členom.

24. Okrem toho je bez akýchkoľvek pochybností, že žalobou napadnuté uznesenie žalovaného nesmerovalo voči žalobcom 2) a 3) ako fyzickým osobám, ale ako štatutárom organizačnej zložky žalovaného. Tak ako správne uviedol správny súd napadnuté uznesenie upravovalo svoje vnútorné pomery. Napadnuté rozhodnutie žalovaného nemožno považovať za rozhodovanie o subjektívnych právach fyzických a právnických osôb, ale za organizačno-riadiaci akt, ktorým sa upravujú vnútorné organizačné postupy Slovenského rybárskeho zväzu. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že v prílohe k tomuto vnútornému aktu žalovaného je okrem iného uvedené, že v prípade ak osoby, ktorým neboli vydané členské známky požiadajú o povolenie na rybolov má im byť udelené. Uvedené má v podstate charakter určitej poznámky, nie je jadrom organizačného pokynu a taktiež nie je vymožitelnou povinnosťou. Okrem toho počíta s hypotetickou situáciou a nie je isté, či takáto situácia skutočne nastane, teda, či budú podané príslušné žiadosti.

25. S poukazom na uvedené postupoval správny súd v súlade so zákonom, keď správnu žalobu odmietol postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) v spojení s § 7 písm. b) SSP.

26. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti na jeho strane (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta druhá SSP).

27. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.